

GAZETA LWOWSKA.

W, Piątek

N^{ro}. 111.

30. Września 1825.

U w i a d o m i e n i e.

Na Gazetę Lwowską z Rozmaitościami przyjmie się prenumerata ćwierczroczna od 1. Października do końca Grudnia r. b. za ZR. Cztery kr. 48 w M.R. albo ZR. Dwanaście W. W. — PP. Prenumerotorowie raczą zamówić takową przed końcem b. m. w Ekspedycyi C. K. Głównego Urzędu pocztowego we Lwowie, lub na C. K. stacyach pocztowych.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z *Wiednia* d. 19. *Września*. —

Za rozkazem N. Cesarzowey i Królowey, najwyższey Opiekunki orderu Krzyża Gwiazdzistego, obchodzone tu zeszlęj Środy d. 14tym Września, iako w dniu podwyższenia Śgo. Krzyża uroczystość orderu przez nabożeństwo w tutejszym C. K. przydwornym kościele farym, na którym były znajdujące się tu Damy.

— Z *Preszburga*. —

Magnaci i Stany Królestwa zebrałi się w d. 18. rano w pałacu Prymasowskim, dla odebrania od N. Pana Królewskich Propozycy. Poczem N. Cesarz i Król, otoczony Urzędnikami Korony, Dworu i wszystkimi Stanami, udał się do kaplicy pałacu Prymasowskiego, gdzie odśpiewano *Veni Sancte Spiritus*, i odprawiano Nabożeństwo. Po Nabożeństwie powrócił Monarcha do swoich pokoiów, a Stany zebrały się w sali audiencyjonalney. Niebawem ukazał się Cesarz poprzedzony od Biskupa z krzyżem Apostolskim i Król: Węgierskiego W. Koniuszego z gotym mieczem, otoczony Baronami Państwa, i zasiadł tamże na przygotowanym Tronie, powitany za przybyciem odgłosem radości. Królewsko - Węgierski Kanclerz Dworu, Xiążę Kohary, oznaymił zgromadzonym Stanom w krótkihey mowie powody teżniejszego Seymu. Poczem N. Cesarz i Król miał sam Mowę z Tronu, która w wielu mieyscach iednogłosnemi odgłosy przerywana i z nieograniczonym zapalem została przyjęta. Po ukończeniu Mowy, Kr: Węgierski Radca, stojący przy boku, podał Monarsze zapieczętowane propozycie. Cesarz Jegomość przy zapewnieniu o swoihey najwyższey łasce oddał te Król: propozycie Xięciu Prymasowi Królestwa; ten odebrawszy ie, miał imieniem wysokich Stanów mowę dziękczynną, po której Cesarz Jegomość powrócił do swoich pokoiów z orszakiem swoim. Arcy-Xiążę Palatyn i Xiążę Prymas, otoczeni wszystkimi Stanami,

udali się do domu Stanowego, gdzie na publicznym posiedzeniu otworzono i odczytano owe kr: propozycie.

Oto jest Mowa, którą miał Cesarz Jegomość z Tronu do zgromadzonych Stanów przy oddaniu Król: propozycy:

»Nadeszła ku Moiej najwyższey radości z upragnieniem oczekiwana chwila, w której was, wierne Stany Moiego wielce ukochanego Królestwa Węgierskiego, około Moiego Tronu mogłem zgromadzić, abym się wraz z wami naradził nad tem, co by się najsukutecznięj do pomysłności Oyczyzny przyłożyło, i abym wierny i drogi Mi lud uroczystą Koronacyą Królowey, Moiej kochaney Matzonki, prawie, iakby nowym węzłem ściślejšy z Moim połączył sercem.«

»Ważne zasły zdarzenia od czasu, iakiesny tu poraz ostatni byli zgromadzeni. Trzeba było naykrwawsze prowadzić wojny, by Europie powrócić nakoniec używanie długi na próżno oczekiwanego pokoju. Podczas tęj całej walki nie szędziłem żadnych dla Siebie trudów, starań, sił naterzenia, które uznałem za stosowne, bąd do obrony praw Moiego Państwa, bąd, abym powagę oddziedziczonę od przodków Moich Monarchii, iakoteż godność Koron, które noszę, Następcom Moim nienaruszone zostawił.«

»I nie nadaremne były Moie rzetelne usiłowania, albowiem uwienczyły je szczęśliwe zwycięstwa, i pożądany koniec nieszczęście wojny. — Otwarcie wyznaię, iż to, nadewszystko Bogn, który kieruje wszystkimi łosami, potem miłości i wierności ludów Moich, niezatrwożonę wytrwałości sprzymierzonych Monarchów, waleczności woysk Moich, nakoniec ofiarom, które poddani Moi tak wytrwale, z niezgasłą sławą swoiego imienia nieśli, przypisać należy.«

»Jaki udział miały w tęj mierze Węgry, z iaką gorliwością dowiodły swę wierności, przychylności i owę pierwotnę wielkomysłności, zawsze za podporę Tronu i spuściznę przodków uważa-

żane, głoszą to czyny — czyny, które w sercu Mojemu dla wdzięcznego wspomnienia mocno są wyrYTE.«

»Atoli, podczas, gdy szczęśliwy skutek broni Monarchii ocalił, i dał sposobność dawne Koronie Węgierskiej wydarte kraie do Królestwa wcie- lić, ludy, Mojemu berłu podległe, odniosły oprócz tego w niedawnym czasie innego rodzaju świetne zwycięstwo, zwycięstwo, które dla nich i ich potomków naydobroczynniejsze i nayzbawienniejsze wyda owoce. Wszystkie bowiem w ogólności, a między niemi Moie Węgry, odpychali od siebie owego zgubnego ducha, który wiele krajów Europy w naywiększe wtracił nieszczęścia; pomni, że nadzieia na mądrości Wszchemocnego oparta, umacnia niezłomną wierność ku Panującemu wzajemnym zaufaniem, a sumienne przestrzeganie starodawnych instytucy, uświęconych dawnością i doświadczeniem wielu wieków, są waszą prawdziwą szczęśliwością i wśród wszystkich okoliczności i stosunków czasu, niewzruszoną tarczą.«

»Że finanse Państwa, przy odmiannie zdarzeń lat upłynionych wielkich i rozmaitych ofiar wymagały, każdemu wiadomo. Atoli system należyte rozważony, z stałością przyjęty, i z niezinordowaną gorliwością wprowadzony w niejakim względzie kredyt Państwa, odrodził, ustalił, i wiele już ran zagoił; aby i resztę podobnie zagoić i tym sposobem trwałą pomysłność Węgier ugruntować, zależeć teraz będzie od mądrego ustawodawstwa.«

»Niczego po was nie żądam, iak gorliwości dla waszego własnego dobra; atoli spodziewam się po waszcy mądrości, Oycowie Oyczyzny, iż ku osiągnięciu tegoż naywłaściwsze przetożycie środki, aby i pożądane przyniosły skutki i Moie, waszego Króla, upodobanie sobie ziednały, ieżeli iedynie gorliwością dla dobra publicznego ożywieni, połączycie wasze z Moimi usiłowaniami, dla zapewnienia trwałey Oyczyźnie pomysłności, i przez to zasłużenia sobie na wdzięczną pamięć potomków.«

»Pewna nadzieia trwałego pokoju sprzyia tym zbawiennym narodom, do popierania których łączy się ieszcze inny powód. Wiek Mój posuwa się, a lata śmiertelnych spoczywają w rękach Pana; Ia zaś pragnę naymocnię, dożyć i tcy kosztować pociechy, abym pomysłność waszą przez mądre ustawy i rozporządzenia pomnożoną, i przez też same ustawy także i Konstytucyą Królestwa coraz bardziey ustaloną, mógł spokojnie tak Moim Następcom, iak i samym Węgom, Moim wielce u- hochanym dzieciom, zostawić.«

»Z resztą, wierne Stany, z łaskawych pro- pycy, które wam oddaie, przekonacie się, że Moie Oycowskie zamiary tyczą się iedynie korzy-

ści Państwa, i dobra wszystkich mieszkańców Mo- iego Królestwa Węgierskiego. Zapewniam was o Moiey Cesarsko - Królewskiy łasce.«

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hispańska.

Wiadomości z Kartageny z d. 14. Lipca do- noszą :

»Podług listu urzędowego Jenerała Sucre z Patozi z d. 6. Kwietnie, pisanego do Prezy- denta Ziednoczonych Prowincy nad rzeką la Pla- ta, umarł Olaneta z ran odniesionych w potyczce zaszły w d. 2. Kwietnia. Szczątki iego korpusu, składające się z 300 ludzi, poddały się niebawem Pułkownikowi Urdineta, i w całym Peru wyją- wszy Kallao, nie ma więcę żołnierza Hiszpań- skiego.«

»Kongres Peruwiański uchwalił pożyczyc Os- wobodzicielowi trzy miliony dolarów, aby ie, gdy osadzi za potrzebę, użył ku obronie Ameryki.«

»Podług wiadomości z Peru, wyjechał Oswo- bodziciel z Limy do Kusko, w wyższym Peru, dla przyspieszenia polityczney organizacyi owey prowincyi. Kallao ściśle iest oblężone, i okręt Amerykański, który chciał twierdzy podwieść ży- wności, został zabrany.«

»Marynarka nasza pomnożoną iest przez kup- pione 2 brygi i 3 szonery.«

»Słychać, że Admirał Padilla, który się od- znaaczył przy uderzeniu na Maracaibo wspierać będzie na czele wyprawy, Meksykanów, przeciwko St. Juan de Ulloa.«

»Deputowani Peruwiańscy na Kongres Jene- ralny Państw Związkowych Amerykańskich przy- byli do Panamy w d. 17. Czerwca.«

»Kutter Angielski, Lion, przywiózł z Lon- dynu dla Rządu nowę pożyczki 800,000 dolarów.«

»Wezwanie Chilijskiego Sekretarza Stanu Spraw Zewnętrznych, mające zamiar oświadczenia się za Chili, odrzucił Gubernator Hiszpański wysp Chiloe, Quintanella, listem urzędowym z d. 7. Marca z tą uwaga, że Mocarstwa Europejskie nie złożą wpród broni, dopóki dawny porządek rze- czy nie będzie przywrócony. Jednakże chce Gu- bernator łącznie z życzeniem mieszkańców wysłać Kommissarzów do Limy i Rio de Janeiro, aby się przekonac o prawdziwym stanie stosunków poli- tycznych i potem dalsze przedsięwziąć kroki.«

Zjednoczone Stany Ameryki północney.

Gazeta Narodowa, wychodząca w Washing- tonie, i uważana za półurzędowe pismo, czyni nad emancypacyą Hayty między innymi następują- ce uwagi: »Wezwanie te szczególnię z tego powodu iest godne uwagi, ponieważ iest pierwsze

nadające niepodległość Czarnym, lub szczególnie-
mu Państwu wysp Zachodnio-Indyjskich. Nie
można dokładnie przepowiedzieć skutków, jakie
mieć będzie to zdarzenie na wyspę Kubę, Puerto-
Riccó, Jamajkę i inne, chociaż pewna, że z cza-
sem wszystkie te wyspy równie będą niepodległe-
mi, lub nabędą innych Panów i Obrońców. Bez
siły morskiej i bez środków bronięcia się na lą-
dzie, niepodległość tych wysp tylko co do imie-
nia utrzymywać się będzie. Bez związku z Eu-
ropą, lub stałego ładu Amerykańskiego, istnieć
mogą pod własnym Rządem tylko za rękocyfem
Mocarstw morskich. Ze wszystkich ludów żaden
nie jest więcej interesowany wśród ich politycz-
nych losów, iak lud Zjednoczonych Stanów.

Lafayette przybył w d. 1. Sierpnia z Balty-
more do Washingtonu. Jeden z synów Prezy-
denta Adamsa wyjechał na przeciw niego o mil
kilka. Jenerał wysiadł w pałacu Prezydenta.

Kommodor północno-Amerykański Porter,
pociągniony do sądu, opuści zapewne służbę Zje-
dnoczonych Stanów. Rząd Meksykański miał mu
ofiarować stopień Admirala.

Hiszpania.

Gwiazda zawiera z Madrytu z dnia 6go
Września co następuje: « Jest tu w obiegu li-
sta znakomitszych osób uwięzionych lub wska-
zanych na wygnanie, ponieważ należały do spik-
sku, mającego zamiar złożyć Króla z Tronu.
Temi są: Osoby należące do Domu Królewskie-
go, Saloné, Dyrektor Hospitium, wygnany do
Cabrera; Mollé iatrużnik honorowy Króla, do
Malagi; Begas, Radca Stanu, do swego kościoła;
Kapłan honorowy beztrzewickowych oyców i Se-
kretarz duchownego Trybanalu, do swych Kościo-
łów; Prowizor Filipa Nereusza i wielu innych
uwięzieni. — Sekularyzowani: Sekretarz Kamery
Gordon, osadzony w Seminaryum szlacheckim;
dwaj jego synowie; z których jeden Kapitan król.
ochotników, drugi Sekretarz w Ministryum łaski i
sprawiedliwości, uwięzieni; Pułkownik Seca, do
Montjoui, Pułkownik Cardedas do S. Sebastian,
i Mariano Ruffino Gonzalez wygnani do Pampe-
luny; Prezydent były Kommissyi wojenney Ma-
dryckiej, Jenerał Chaperon, wygnany do Cace-
res; wszyscy Sekretarze prywatni Króla uwięzieni;
Capape zwany *el royo*, zawsze ściśle strzeżony;
Pułkownik Saez, Sekretarz Junty przeczyszczą-
cój, i Pułkownik Monfort, Sekretarz byłego Mi-
nistra wojny Aymerich, uwięzieni, również Hrabia
Torreville, i Pułkownik artylerji Montenegro.
Minister łaski i sprawiedliwości, Calomarde, od-
wołany z swego miejsca, zastąpił go Jenerał
Nad-Intendent Policji P. Rechacho. W miejscu
ostatniego mianowany P. Evariste. — Król. ochot-

nicy w całej prowincyi Guipuscoa zostali roz-
broieni.»

Wielka Brytania i Irlandya.

Kuryier oświadcza, wznowioną wieść o roz-
wiązaniu Parlamentu za bezzasadną, ponieważ
w tój mierze nie ieszcze nie uchwalono.

Podług wiadomości z Londynu z d. 8. t. m.
(w Gwiazdzie z d. 10. wieczorem) podniosły się
znowu od kilku dni papiery publiczne. Ustalone
3 procent. kupowano o godz. 1 za 88 1/2 5/8.
Właściwy strach (*the panic*) iuz w pierwszych
dniach Września ustał.

List z Liverpoolu z d. 31. Sierpnia donosi
że w dniu owym zawinęło tamże 30 do 40 okrę-
tów obcych, z których 7 do 8 tyłu bawełną
były ładowane. Wiadomość, że artykuł ten, od
18. do 24. Czerwca spadł o 4 pence na funcie,
sprawił wielkie wrażenie w Nowym Yorku tak
pomiędzy tymi, którzy mieli bawełnę na składach,
iak i między tymi, którzy bawełnę swoją do An-
glii wysyłali. Co bez wątpienia ieszcze się po-
większy, gdy się dowiedzą, że większą część we-
xłów na bawełnę w Anglii wydanych, z protesta-
cją odesłano. Liczą, że ostatni statek pocztowy,
który popłynął do Nowego Yorku wziął z sobą
wexłów protestowanych za 1,000,000 funt. szterl.

W d. 3. Września zaślubit się w Londynie
P. Straatford Canning król. Angielski Poseł przy
W. Porcie z Mis Elżbietą Karoliną, starszą cór-
ką Członka Parlamentu James Alexander Esq. Krew-
ną Hrabiego Clarendon.

Jeden z największych okrętów w Anglii zbu-
dowanych iest: Xiężniczka Karolina, o 140 dzia-
łach; będzie ieszcze w tym miesiącu w Ports-
mouth z warsztatu spuszczoney.

Francyja.

Konzul Francuzki w Maroko przybył do Fez
w d. 19. Maia. Po zwyczajnym odpoczynku trzech
dni, kazał mu oznaynić Cesarz, że czeka na nie-
go o godz. 10. O godz. 9 przybył oddział gwar-
dy otoczony dwówa Oficerami Francuzkimi,
który z Tangeru poiechali z nim do Fezu, ru-
szył w towarzystwie Wice-Konzula, lekarza i tłum-
macza. Przybywszy blisko pałacu, na miejsce wy-
brane do posłuchania, zatrzymano się pół godziny,
poczem Oficer powiedział Konzulowi, aby po-
szedł na przód. Cesarz siedział na koniu pośród
swoiego wojska. Na kroków piędziesiąt pozdro-
wił najpierw Konzul Cesarza z odkrytą głową,
obadwa zaś Oficerowie Francuzcy trzymali tylko
ręce przy swoich czako. Czém zdziwiony, wy-
stąpił Basza Tangeru z szeregu żołnierzy i czynił
Konzulowi zapytanie, została iednkże zapewniony,
że wojsko Francuzkie nawet swiego Króla inaczej

nie pozdrawia. Cesarz usłyszawszy to objaśnienie, kazał powiedzieć Konsulowi, »że Król Francyi i Narod Francuzki najbliższemi są jego przyjaźni i szacunku.« Konsul oddał Baszy list Króla wraz z szkatułką zawierającą diadem brylantowy, i rozkazał przynieść resztę podarunków dla Cesarza przeznaczonych. Cesarz odebrawszy je powrócił do pałacu. Dnia 25. Maia otrzymał Konsul lwa, strusia i cztery konie dla Króla. Niebawem potem wyjechał znowu Konsul do Tangieru.

Sidi Mahmud przybył znowu do Tunetu, i swoim wystawianiem tego, co we Francyi widział, wielkie uczynił wrażenie. Oyciec jego tak był opowiadaniem przejęty, iż, aby mu okazać dowód swojego upodobania, pozwolił mu usieść przy sobie, co nie jest wolno synowi u Mahometanów.

Niemcy.

W. Xiążę Badenski udał się w d. 7. Września z Karlsruhe do Koblency, aby był obecny obrotom wojskowym, które się odbyć miały w obecności Króla Jmć Pruskiego.

Podług wiadomości z Tischingen, dom Xiążęcy Thurn i Taxis okryty jest żałobą przez śmierć drugiego Xięcia Fryderyka Wilhelma, urodz. d. 29. Stycznia 1805. Umarł ón nieszczęśliwym przypadkiem na połowaniu. Głębokim smutkiem dotknięta Xiężna matka, pojechała do Regensburga.

W d. 12. Września zamknięte zostały w Monachium posiedzenia obiedwóch Izb Stanów przez Ministra Stanu Spraw Wewnętrznych Hrabiego Türheima.

Uważają, że Anglicy mało przywieźli towarów na iarmark Frankfurcki, zapewne dla tego, że więcéy posłali do Ameryki południowej.

Prussy.

Gazety Berlińskie donoszą z Lipsztadu z d. 8. Września. Król Jegomość Pruski opuścił Magdeburg w d. 4. rano o godz. 9, nocował w Laforde a w d. 5. pojechał przez Hildesheim i Hannover. Wieczorem o godzinie 6 3/4 przybył do Minden, i niebawem po swoim przybyciu przyjechał Xiążę Lippe Detmolda i Szaumburg Buckeburg. W d. 6. o godz. 8 rano wyjechał z Minden, i przybył o godz. 2 3/4 z południa do Lipsztadu, przyjęty w przeznaczonym dla siebie mieszkaniu przez dowodzącego Jenerała Porucznika Horn, Jeneratów i Oficerów sztabowych i in-

nych, korpusu 7 w tey okolicy zebranego, iako też przez Nadprezydenta Wincke i pierwszych cywilnych urzędników. Dnia 7. rano o godz. 9 udał się Monarcha do bliskiej wsi Lippode, gdzie zastał uszykowany 7 korpus, kazał temu przed sobą przeciągnąć, i był obecny obrotóm, wykonanym z upodobaniem Monarchy. Wpołudnie raczył wezwać Monarcha do swojego stołu wszystkich Jeneratów i Oficerów sztabowych korpusu, obecnych wyższych Urzędników, Stany i znakomitych obcych. Dzisiaj korpus ten ma znowu mieć zaszczyt czynić obroty na tém samym miejscu, do których Król Jegomość wczoraj dał rozkazy, ponieważ przeznaczona okolica do obrotów połowych przez deszczę stała się nieposobną. Król Jegomość tak podczas obrotów, iak i po ukończeniu takowych ponowił swoje upodobanie. Zaraz po stole opuścił Monarcha Lippstadt, i pojechał przez Kolonię do Koblency.

Szwecyia i Norwegiia.

Publiczne pisma donoszą ze Sztokholmu z d. 30. Sierpnia: »Dzisiaj o godz. 12 1/4 wyjechał Królestwo Ichmość w licznym orszaku do Norwegii. W powozie Królestwa siedziela W. Ochmistrzini Królowéy Tacher de la Pagerie, i Król. pierwszy Koniuszy Hrabia Brahe. Królestwo Ichmość nie wielką podróż na dzień odbywaia, i w d. 9. Września chcą stanąć w Krystyianii, zabawiwszy dwa dni w dobrach Finspeng Hrabiego Wetterstedt, a dwa dni w dobrach Król. Stjernsund. Oprócz tego należą do Dworu następujące osoby: Radca Stanu i Admirał Hrabia Cederström, Jenerał Porucznik Hrabia Moerner, Sekretarz gabinetowy Króla i t. d. Podczas bytności Króla w Norwegii będzie Następca Tronu w Rejencyi przewodniczył, a do atrybucy Władzy Królew., które Monarcha na czas swemu udzielił synowi, należy także utaskawienie lub złagodzenie kary dla winowayców przez sądy wyrzeczoney.«

Gazety Berlińskie donoszą z Sztokholmu z dnia 23. Sierpnia. Dzisiejsza Gazeta Rządowa zawiera tę nadzwyczajną wiadomość, że lekarz weterynaryi Strohmsholm, zaraziwszy się od konia zdechłego chorobą morową, którego rozbierał, umarł. We wszystkich prowincyiach Państwa grasuje mniéy więcéy ospa.

Wielu kupców Norweskich zapisało siano z Anglii, Hollandyi i Francyi.

JP. Van Aken po kilkutygodniowym pobycie we Lwowie, wyjeżdża ze swoich Menażeryją dnia 5. p. m. do Przemyśla, gdzie zabawiwszy parę dni, uda się przez Rzeszów do Pesztu.